

Wavizi Ulao Dzulu

Chaorwa ni Watson Goodman

Nichabule Kakiguzwa

WAVIZI ULAO DZULU

“WAVIZI ULAO DZULU” ni mukusanyiko wa maoro ga mashomo ga kahalana kula ndani ya bibilia. Ukihenza kupata mlangaza wa kuelewa mashomo gaga zhomu shoma bibilia renye.

Neno ra Mulungu “Rila Dzulu” na rina wavizi zhomu kwa roho zenye nzala na kihu ya ueri na hachi. Mutu akiungama, nakuricha dambize, nakumukaribisha Bwana Jesu akale moyoni mwakwe, na aamini kwa moyowe wosi ndani za Bwana Jesu masihi here mokoliwe, Bwana andadzanyesa mwenye ndaniye, naye andangiza fahiro na dheri ndani ya roho ya mutu amwaminiye. Nahenderwa dza vizho mimi mwenye mwaka wa 1937, ni miaka minji yakira, na sidzangwe kuvunza ungara wangu na mokoli wangu ariye nde Bwana. Nina kudhedheja udzigere kwakwe VIVI kare chala kudzangwe kuhendadza vizho.

—Watson Goodman (1920-2002)

MAHENZO GA MULUNGU

1

Ela Mulungu ni kuonyesa mahendzo-ge mwenye ahuhendzazho siswi, kwa viryahu Masihi arizhofwa kwa utu wehu hurihokala huchere adambi. —Arumi 5:8

Bai mbere za nyambura ya Pasaka, Jesu kwa viryahu arizhomanya kwamba makati-ge gadzafika andigoombola urumwenguni kwenda kwa Baba, kwa kwamba waahendza atue mario urumwenguni, akiahendza hata musindikizo. —Johana 13:1

Na kulaa kwa Jesu Masihi, chodherwa mukuluhirwi, wa kwandza kuzhalwa kahi za nyufu, mubomu wa atawali a-tsi. Iye ahuhendzaye, akihuvugula kahi za dambi ze-

hu kwa milatso-ye. —Ugunulo 1:5

Kahana ariye na mahendzo kukira gaga, ga mutu kuulazha uzima-we kwa utu wa asenae. —Johana 15:13

Kwani ndo Mulungu arizhohendza urumwengu, hata akimulazha Mwanawe ariyezhalwa hake-ye, kwamba kila amukuluhiraye iye atsaangamika, akale na uzima wa kare na kare. —Johana 3:16

Bwana wanambolera hokapindi, akiamba, ehe, nidzakuhenza kwa mahenzo ga kare na kare, ndo hatha nidzakuvuha kwa huruma zangu. —Jeremia 31:3

Kavikanaizika kwamba yo nja-
ma ya mautu ga Mulungu ni bo-
mu; Iye nde ariyeonyeswa lwazu
kahi za mwiri, akipewa ujeri kahi
za roho, akionewa ni malaika, aki-
ambirizwa kahi za zo kolo za atu,
akikuluhirwa urumwenguni, aki-
hokerwa dzulu kahi za nguma.

—I. Timoteo 3:16

Haho chaho rere-ko ro Neno, na-
ro Neno rikikala kwa Mulungu,
naro Neno rere ni Mulungu. Na ro
Neno rikikala mwiri, rikitoa kwe-
hu siswi, . . . wedzere nema na
ujeri.

—Johana 1:1 na 14

Be gaga gosi gakikala, kwamba
ritimire ririronenwa ni Bwana

kwa kanwa ka mwambirizi, aki-
amba, Lolani, ye musichana yu-
ndahenda mimba, yundazhala
mwana mulume, Naye dzina-re
mandamwiha Emanueli; utu-we ni
Mulungu hamwenga naswi.

—Matayo 1:22, 23

Mimi na Baba hu vimwenga.

—Johana 10:30

Jesu akimwambira, Makati ga-
ga gosi nakala hamwenga nanwi,
nawe kunimanya, Filipu? Ariye-
nona mimi, wamona Baba; nawe,
wamba-dze, Fwonyese ye Baba?
Vidze, kukuluhira kwamba mimi
ni ndani mwa Baba, naye Baba yu
ndani mwangu? —Johana 14:9, 10a

JESU, MWANA WA MULUNGU

3

Kila andiyeahikiza kwamba Jesu ni Mwana wa Mulungu, Mulungu ni kutoa ndani mwakwe, na iye ndani mwa Mulungu.

—I. Johana 4:15

Malaika akidzigidzya akimwambira, Roho Mweri yundakudzirira dzulu-yo, na nguvu za Ariye-Dzulu-Zhomu zindakubiningiza kivurivuri: kwa utu uo kicho kindichozhalwa kindaifwa kieri, Mwana wa Mulungu. —Luka 1:35

Kwani kwa utu wehu muhoho adzazhalwa, hudzagerwa muhoho mwana mulume; naye andaifwa dzinare, mushauri wa ajabu, mulungu mwenye nguvu, baba wa

kare na kare, mufalume wa dheri.
—Isaya 9:6

Arihokala yuchere kunena, ingu ra mulangaza rikiabiningiza kivurivuri: mumiro ukiombola muryahu inguni, ukiamba, Yuyu ni Mwanangu muhendzwi, nifwahirwaye naye, musirikizeni.

—Matayo 17:5

Jesu akimwambira, Udzamona, kidza ni iye anenaye nawe.

—Johana 9:37

Kwa kukala utimiri wosi wa o umulungu ni kutoa ndani mwakwe kwa utu wa mwiri.

—Akolosai 2:9

Akiambira, Ninwi mu a tsini; mimi ni wa dzulu: ninwi mu a urumwengu uu; mimi si wa urumwengu uu. . . Jesu akiambira, Ni jeri, ni jeri, namwambira, kabila Ibrahimu kadzangwe kukala, mimi niko. —Johana 8:23 na 58

Iye mutu muche akimwambira, Ninamanya kwamba Mesia yunadza aifwaye Masihi: andihokala yudzire, yundafwambira gosi. Jesu akimwambira, Mimi ninenaye nawe ndeye. —Johana 4:25, 26

Jesu akiambira, Mimi ndimi mukahe wa uzima: anidziriraye mimi kandasikira ndzala kamare, na iye anikuluhiraye mimi kanda-

sikira kihu ng'o, hata kare.

—Johana 6:35

Nikikala mumu urumwenguni, ni mulangaza wa urumwengu.

—Johana 9:5

Bai Jesu akiambira kaheri, Ni jeri, ni jeri, namwambira, Mimi ndimi muvirywa wa zo ng'ondzi.

—Johana 10:7

Jesu akimwambira, Mimi ndimi ufufulo na uzima: anikuluhiraye mimi, angahokala yudzafwa, yundakala moyo. —Johana 11:25

Ninwi ni kuniha Mwalimu, Bwana: nanwi munanena-to; kwani ndimi. —Johana 13:13

Akiamulira kwamba yo mitunganano makelesi nyasini; akihala yo mikahe mitsano, na go makumba mairi, akilola mulunguni, akihasa, akimogola, akiapa anafundi yo mikahe, nao anafundi makiapa yo mitunganano. Maki-rya osi, makiakuha: makivitsola visiku-visiku virizhosala, vidziha kumi na viri virizhoadzala. Nao mariorya mere alume here magana mirongo mitsano, ache na aho ho mbai. —Matayo 14:19-21

Simon akiudzigidzya akiamba, Hudzahenda kazi kucha, Bwana, kahapatire kitu: ela kwa neno-ro nindaziangiza nyavu. Nao mariho-

gonya kuhenda viryahu, makipata makumba tsumbitsumbi; nyavu zao zikiaha kutaruka.

—Luka 5:5, 6

Na atsowi a matso airi mariokala makelesi kanda za ngira, marihosikira kwamba Jesu yunakira, makiluta mimiro, makiamba, Bwana, fwonere mbazi, hewe mwana wa Daudi... Jesu aki-ima, akiaiha, akiamba, Munamala nimuhendere-ni? Makimwambira, Bwana, matso gehu na gagunuke. Jesu achangirwa ni mbazi, akigaguta matso gao: haho henye makiona, makimutuwa.

—Matayo 20:30 na 32-34

6 JESU MASIHI NI MUUMBI NA BWANA

Kwani kwa iye zhosi zhau-
mbwa, zha mulunguni na zha
dzulu za-tsi, zhonekazho na visi-
zhooneka, chamba ni vihi zha ind-
zi, hedu utawali, hedu ubomu, he-
du wadimi; zhosi zhaumbwa kwa
iye, vikale zhakwe. —Akolosai 1:16

Vitu zhosi zhakala kwa iye; na
hasiho kukala na iye kakikalire ki-
tu hata kimwenga kirichokala.
—Johana 1:3

Mulungu . . . yudzanena naswi
musindikizo wa siku zizi kahi za
Mwanawe, ariyemwika kukala
muhalali wa ufwa wa mautu gosi,
kwa iye naye waumba urumwe-
ngu. —Ahibirania 1:2

Bai nyumba ndzima ya Isiraeli
na imanye kamare, kwamba yuyu
Jesu muriyemugozha dzulu za
muhi wa kulinganywa, Mulungu
wamuhendya akale Bwana kidza
akale Masihi. —Mahendo 2:36

Kwa utu uu Masihi wafwa, ki-
dza akikala moyo kaheri, kwamba
akale Bwana wa ao mariofwa na
wa mario moyo. —Arumi 14:9

Mulungu ni mukuluhirwi, ariye
mwihiira ungara wa Mwanawe Je-
su Masihi Bwana wehu.
—I. Akorinto 1:9

Na kila ludhimi luambe kukala
Jesu Masihi ni Bwana, kwa ngu-
ma ya Mulungu Baba.
—Afilipi 2:11

JESU MASIHI NDE MWAMUZI WA OSI 7

Ela uwe, kwa inoni ni kumualamula ndugu-yo? hedu we nawe, kwa inoni ni kumuvudhya ndugu-yo? kwani hosini hundaima mbere za kihi cha malamuli cha Mulungu. —Arumi 14:10

Nakulagiza mbere za Mulungu, na mbere za Masihi Jesu, andiyealamula mario moyo na mariofwa, na kwa kuombola-kwe na utawali-we. —II. Timoteo 4:1

Na andihokudza Mwana wa mudamu kahi za kung'ala-kwe, nao malaika osi hamwenga naye, hahondo andihokelesi dzulu za kihi-che cha indzi: na mbere-ze zindatanganana kolo zosi: naye yu-

ndaatanya ano na ano, here murisa ni kutanya ng'ondzi na mbuzi. —Matayo 25:31, 32

Kwani Baba naye kamualamula mutu, malamuli gosi wamupa Mwana. —Johana 5:22

Kahi za yo siku Mulungu andiyealamula mautu ga njama ga atu, kara-kara na ugoro udzo wangu, kwa Jesu Masihi. —Arumi 2:16

Akihulagiza kuaambiriza o atu, na kulazha uzhodherwa kwamba yuyu ndeye ariyeikwa ni Mulungu akale Mulamuli wa mario moyo na mariofwa. —Mahendo 10:42

Mimi ndimi muvirya: mutu andihoangira kwangu mimi, yundaokoka, naye yundaangira ndani na kuombola-ndze, na ndiso yundazona. —Johana 10:9

Jesu akimwambira, Mimi ndimi ngira, na ujeri, na uzima: kahana amudziriraye Baba, isihokala kwa mimi. —Johana 14:6

Ndosa nidzamwambira kwamba, mundafwa kahi za dambi zenu: kwani musihokuluhira kwamba ndimi, mundafwa kahi za dambi zenu. —Johana 8:24

Naye andihokudza, akikala Mwandzo wa wokolwi wa kare na kare kwa osi mamusikirao.

—Ahibirania 5:9

Kwani osi mahenda dambi, makihungukirya ni nguma ya Mulungu; ni kupewa ujeri bule kwa nema-ye kwa ngira ya ukombolwi urio kahi za Masihi Jesu.

—Arumi 3:23, 24

Bai kwa vizho yunaadima kuakola kamare ao mamusongererao Mulungu kwa iye, kwa viryahu arizho moyo siku zosi kuavoyera.

—Ahibirania 7:25

Kidza kakuna wokolwi kahi za mungine bule: kwani kakuna dzina ringine tsini za mbengu, mariropewa anadamu, rihuadimisharo siswi kuokoka kwa riro.

—Mahendo 4:12

Ela ni kwa iye ninwi ni kukala kahi za Masihi Jesu, ariyekala kwehu siswi ulachu ulaa kwa Mulungu, na hachi, na ueri, na ukombolwi. —I. Akorinto 1:30

Ariyedzilazha kwa utu wehu, kwamba ahukombole kahi za uthiriri wosi, na kudzitsusira mwenye atu a lwakwe-lwakwe, mario na chadi kwa kazi mbidzo. —Tito 2:14

Kuno munamulazhira muvera iye Baba ariyefwadimira kukala angara a ufwa wa aeri mario mulangazani; ariyehuthizha kahi za wadimi wa kiza, na kuhutsanya na kufwangiza kahi za utawali wa Mwanawe muhendzwi; kahi za iye

huna ukombolwi, usiro ra dambi zehu. —Akolosai 1:12-14

Kwani Mwana wa mudamu wakudza kumala kirichoangamika na kuokola. —Luka 19:10

Nao manaimba wira usha, kuno makiamba, Uwe unafwaha kuki-hala cho chuwo, na kuvugula myola-ye: kwa kukala waalagwa, ukimugulira Mulungu kwa milatso-yo atu a kila mbari, na a kila maneno ga atu, na a kila mudhemba wa atu, na a kila lukolo.

—Ugunulo 5:9

Kwa kukala Mulungu kahuikire hukale tsini ya koro, ela kwamba hupate wokolwi kwa Bwana wehu Jesu Masihi. —I. Atesalonike 5:9

Bai hurizhopewa ujeri vikara kwa milatso-ye, zaidi zhomu hundaokoka na koro za Mulungu kwa iye.
—Arumi 5:9

Kahi za iye huna ukombolwi wehu kwa ngira ya milatso-ye, usiro ra makosa gehu, kwa unji wa nema-ye.
—Aefeso 1:7

Kwani ii ndo milatso yangu ya kilagane, imwagwayo kwa utu wa atu anji kwa usiro ra dambi.
—Matayo 26:28

Kuno mukimanya kwamba si kwa zho vionongekazho, kwa fwe-dha hedu dahabu, murizhokombolwa kahi za mwendo wenu usiovirya muriohokera kwa babi-

zenu; ela ni kwa milatso ya kima, here ya mwana wa ng'onzi hasiho kadhenya, hasiho kapalata, ni iyo ya Masihi.
—I. Petero 1:18, 19

Ela hukienenda mulangazani, here iye arizho mulangazani, huna ungara enye na enye, na milatso ya Mwanawe Jesu ni kuhutsusa na dambi zosi.
—I. Johana 1:7

Vidze, yo milatso ya Masihi, ariyedzilazha mwenye kwa Mulungu hasiho kadhenya, kwa iye Roho wa kare na kare, kaindazidi zhomu kutsusa kudzimanya kwenu kahi za kazi zirizofwa, mumuhumikire Mulungu ariye moyo?

—Ahibirania 9:14

Kwani mwaokoka kwa nema kwa ngira ya kuluhiro; naro karidzire na ninwi enye, ni kigerwa cha Mulungu: si kwa utu wa kazi, pore mutu akadzilika.

—Aefeso 2:8, 9

Bai hurizho fwapewa ujeri kwa kuluhiro, na hukale na dheri na Mulungu, kwa Bwana wehu Jesu Masihi.

—Arumi 5:1

Kwani kahi za Masihi Jesu kutahirwa kakufwaha kitu, hedu kutsatahirwa; ela kuluhiro tu, ri-hendaro kazi kwa mahendzo.

—Agalatia 5:6

. . . Mukuluhire Bwana Jesu, nawe undaokoka, uwe na atu a nyumbani mwako. —Mahendo 16:31

Kwa kukala kila kirichozhalwa ni Mulungu ni kuudhima urumwengu: nako kudhima kurikodhima urumwengu ni kuluhiro rehu.

—I. Johana 5:4

Bai makimwambira, Huhende-dze, hupate kuhumika kahi za kazi za Mulungu? Jesu akiudzigidzya akiambira, Ii ndo kazi ya Mulungu, ya ninwi kumukuluhira ariyehumwa ni iye.

—Johana 6:28, 29

Ela dzaorwa ili mukuluhire kwamba Jesu nde Masihi, Mwana wa Mulungu; kidza kwamba kwa kukuluhira kwenu mukale na uzi-ma kwa dzina-re. —Johana 20:31

Kwani mulunguni kurizho dzulu kure na-tsi, vizho mbazi-ze ziri-zho bomu kwa ao mamuogohao. . . Mbazi za Bwana ni za kare na kare hata kare na kare kwao mamuogohao, hachi-ye ni kwao ana a ana.

—Maira 103:11, 17

Nahaswe Mulungu . . . Baba wa mbazi, Mulungu wa wavwizi wosi.

—II. Akorinto 1:3

Nihani ariye Mulungu dzawe, mwenye kusamehe uwi, nakuricha kosa ra atu aufwawe mariosala? Kagwira chukize kare na kare, kwa kukala iye nikufahirwa ni huruma.

—Mika 7:18

Kwa kukala mbazi-zo ni bomu hata kufika mulunguni, na ujerio

ni muhaka mainguni. —Maira 108:4

Nihuruma za Bwana kwamba kahuangamika, kwakukala hurumaze kazigoma. Ni mbisha kila siku madzacha, uaminifu wakwako nimubomu. —Malomborero 3:22, 23

Wafwokola, si kwa utu wa kazi za hachi hurizohenda siswi enye, ela kwa mbazi-ze, kwa maogeso ga uzhazi usha na kuhendwa lusha kwa Roho Mweri.

—Tito 3:5

Naahaswe Mulungu Babe Bwana wehu Jesu Masihi, ariyehuzhala kaheri kwa mbazi-ze nyinji, kwa ngira ya kufufuka-kwe Jesu Masihi kahi za nyufu, hata hupate tamma mbidzo iriyo moyo.

—I. Petero 1:3

Haya, Nzoni, hunenezane, anamba Bwana. Dambi zenu zingahokala thune zhomu, zindakala nyaruhe here barafu; zingahokala thune here bendera zindakala here sufu.

—Isaya 1:18

Iye Roho naye musichana wa harusi manamba, Ndzoo. Na iye asikiraye naambe, Ndzoo. Na iye ariye na kihu, nadze: iye ahendzaye, nagahale go madzi ga uzima bule.

—Ugunulo 22:17

Haya, kila aonaye kihu, nzoni madzini, naye asiye na pesa, nzoni, gulani murye; bila pesa.

—Isaya 55:1

Hata siku ya musindikizo, yo siku bomu ya nyambura, Jesu

akiima, akiluta mumiro, akiamba, Mutu akisikira kihu, nanidzirire, anwe.

—Johana 7:37

Ela Jesu arihoona viryahu, akitsukirwa, akiambira, Aricheni ahoho atite manidzirire; musiakahaze: kwani utawali wa Mulungu ni wao mario dza aa.

—Mariko 10:14

Ndzooni kwangu, ninwi nyosini musirimao, murio na mizigo, nami nindamuoyeza.

—Matayo 11:28

Bai siswi fwahumwa hatu ha Masihi, here dza kwamba Mulungu ni kuadha kwa siswi: hunamudhedheja hatu ha Masihi, mugwizanywe na Mulungu.

—II. Akorinto 5:20

14 SI ATU OSI KUKALA NI ANA A MULUNGU

Kahi za utu uu manamanyikana ana a Mulungu, na ana a Shetani nao: kila asiyehenda hachi si wa Mulungu, hedu iye asiyemuhe-ndza ndugu-ye. —I. Johana 3:10

Kwani osi malongozwao ni Roho ra Mulungu ao ndo ana a Mulungu. Kwani kamuhokerere roho ra utumwa kaheri rireharo oga; ela mwahokera roho ra kurerwa dza ana, kwa riro hunagaya, Ee Baba, Babiyehu. —Arumi 8:14, 15

Mukale kamuna neno, apeho, ahoho a Mulungu masio kadhenya kahi-kahi za kizhazi kiricho kombo kirichohohoka, mung'alamo ninwi here milangaza uru-mwenguni. —Afilipi 2:15

Bai kwa vizho ombolani kahi-kahi zao, mudzitanye, yunamba Bwana, musigute kitu kikolo nami nindamuhokera, nami nindakala Babiyenu, nanwi mundakala anangu alume na ache, yunamba Bwana mwenye nguvu zosi.

—II. Akorinto 6:17, 18

Na mwero wa ao mariomuhokera, ao marikuluhirao dzina-re, aki-apa amulo ra kukala ahoho a Mulungu. —Johana 1:12

Si kila mutu anambaye, Bwana, Bwana, andiyeangira kahi za utawali wa mulunguni; ela ni iye ahendaye mahendzo ga Baba ariye mulunguni. —Matayo 7:21

Bai kazi za mwiri zi lwazu, nazo ni zizi, ukware, ukolo, utuku, uhaswi wa vizuka, utsai, uadui, kondo, wivu, koro, maheho, matanyikano, makundi ga lwakwe-lwakwe, kidzitso, urevi, mazazigo ga ngoma, na mautu dza gago: kahi za gago namwambira lwazu, here nirizhomwambira kare, kwamba ao mahendao mautu dza gago kamandahala ufwa utawali wa Mulungu. —Agalatia 5:19-21

Na fwenende kara-kara, here dza kahi za mutsana; si kahi za mazazigo ga ngoma na urevi, si kahi za ukware na utuku, si kahi za kondo na wivu. Ela dzivwikeni Bwana Jesu Masihi, mukatsauhe-

ndera-to o mwiri kutimiza tamaaze. —Arumi 13:13, 14

Ole wao malamukao madzacha na mapema, mapate kuthuwa kinwadzi; makisinda hatha usiku wa manane, muhaka uchi uake here moho ndani yao! —Isaya 5:11

Usiuloe uchi udzahokala ni mu-thune; ungizwaho bilauri rangiye, unwaho tototo; mwishowe niku-lunya here nyoka; nikuocha here fira. —Mithale 23:31, 32

Dzimanyirireni bai, pore myoyo yenu ikaremererwa ni ulafi, na urevi, na yata za uzima uu, siku iryahu ikamudulukiza kimohomoho here muhambo. —Luka 21:34

Akimwambira, Muhendze Bwana Mulungu kwa moyoo wosi, na kwa roho-ro rosi, na kwa ikili-zo zosi. Ndo lagizo ririro bomu, kidza ni ra kwandza. —Matayo 22:37, 38

Hata arihokala yunaombola ngirani, mutu mumwenga wamwendera malo, akimupigira mawwindi, akimuuza, Mwalimu mudzo, nihende utu wani nipate uzima wa kare na kare? Jesu akimwambira, Kwa inoni kuniha mudzo? kahana mudzo asihokala mumwenga tu, naye ni Mulungu. Unagamanya malamulo, Usialage, Usizinge, Usiiye, Usikale chodherwa cha ulongo, Usihoke, Ai-

shimu babayo na mameyo. Akimwambira, Mwalimu, gaga gosi nagagwira hangu uhoho wangu. Jesu akimulola, akimuhendza, akimwambira, Udzahungukirwa ni utu umwenga: enda, ukaviguze zhosi urizho nazho, ukaape akia, nawe undakala na mbidhyo mulunguni: nawe ndzoo, unituwe. Akikundza uso kwa neno riri, akiuka na kuakakwa: kwani were ni mutu ariyekala na mali nyinji.

—Mariko 10:17-22

Ikuko ngira ionekanayo kukala ni karakara matsoni ha mutu; elamwishowe ni ngira za kifo.

—Mithale 16:25

Musikengwe; Mulungu katse-
ewa: mutu alayacho, ndo andicho-
vuna. —Agalatia 6:7

Anangu atite, mukatsakengwa
ni mutu: ahendaye hachi ni muha-
chi, here iye arizho muhachi: ahe-
ndaye dambi ni wa Shetani; kwa
kukala Shetani ni kuhenda dambi
hangu chaho. —I. Johana 3:7, 8a

Hedu kamumanya kwamba ati-
riri kamandahala ufwa utawali wa
Mulungu? Musikengwe: akware,
hedu mahasao vizuka, hedu azi-
ndzi, hedu a kiche, hedu madzi-
onongao na alume, hedu aivi, hedu
achoyo, hedu arevi, hedu ashozi,
hedu ahoki, kamandahala ufwa

utawali wa Mulungu.

—I. Akorinto 6:9, 10

Mutu nasimukenge na maneno
ga bule-bule: kwani kwa utu wa
mautu gago koro za Mulungu ni
kudza dzulu za o ana a kutsasiki-
ra. —Aefeso 5:6

Ela kalani ahendi a ro neno, si
asirikizi tu, na kudzikenga enye.

—Jakubu 1:22

Kwani mutu akidziona kukala
ni kitu, naye si kitu, yunadzi-
kenga mwenye. —Agalatia 6:3

Kwani anji mandakudza kwa
dzina rangu, maambe, Mimi
ndeye Masihi; nao mandakenga
anji. —Matayo 24:5

Ndo yo tamaa, ikigonya kuhe-
nda mimba, ni kuzhala dambi: na-
yo dambi, ikikomala, ni kuzhala
kufwa. —Jakubu 1:15

Kwani maririkano ga mwiri ni
kufwa; ela maririkano ga roho ni
uzima na dheri: kwa kukala mari-
rikano ga mwiri ni uadui kwa
Mulungu; kwa kukala kagakala
tsini ya wagirwi wa Mulungu, na-
go kagaadima kukala tsini-ye.

—Arumi 8:6, 7

Roho ihendayo dhambi, ndiyo
indofwa, mwana kandauhala uthi-
riri wa babaye; hedu baba ka-
ndauhala uthiriri wa mwanawe,
hachi yaye mwenye hachi indaka-

la dzuluye, na uthiriri waye mwe-
nye uthiriri undakala dzuluye.

—Ezekaeli 18:20

Bai, here kwa utu wa mutu mu-
mwenga dambi yangira urumwe-
nguni, na kifwa nacho kwa utu wa
dambi; vizho kifwa kikiifikira atu
osi, kwa kukala osi mahenda da-
mbi.

—Arumi 5:12

Zhagirwe ni kuererwa na kufwa-
hirwa: kwa kukala yuyu ndugu-yo
were yudzafwa, naye yudzakala
moyo: were yudzaangamika, naye
yudzaoneka.

—Luka 15:32

Hachi nikuerekeza uzima; athu-
waye mathiriri nikuthuwa lufulwe
mwenye.

—Mithale 11:19

Naye kwa utu wa roho ra ueri waonyeswa kwa nguvu kukala ni Mwana wa Mulungu, kwa kufufuka kahi za nyufu; nde Jesu Masihi Bwana wehu. —Arumi 1:4

Arihogonya kunena vivi, akiipiga kululu kwa mumiro mubomu, akiamba, Lazaro, ombola-ndze. Akiombola iye ariyefwa, yudzafungwa sandza mikono na magulu; uso-we udzafungwa kidemu. Jesu akiambira, Muvuguleni, mumuriche ende. —Johana 11:43, 44

Akisongera akiluguta lo lutara: o atsukuli makiima. Akiamba, He-we mutana, nakwambira, Uka.

Akikelesi yuyahu ariyekala yudzafwa, akiaha kunena.

—Luka 7:14, 15

Kwa utu uu Baba yunanihendza, kwa kukala naulazha uzima wangu, niuhale kaheri. Kahana aniusiraye, ela mimi naulazha mwenye. Nina amulo ra kuulazha, kidza nina amulo ra kuuhalakaheri. Malagizo gaga nagahokera kwa Baba. —Johana 10:17, 18

Ndimi iye ariye moyo; nere nidzafwa, kidza si mino! ni moyo hata kare na kare, nami ninayo mivugulo ya kifwa na ya kuzimu.

—Ugunulo 1:18

Usikale na milungu mingine ela mimi.

Usidzitengezere kizuka cha kut-songa, muhalano wakitu chochosi kiricho dzulu mulunguni, hedu kiricho tsini duniani, hedu kiricho madzini tsini za tsi, usivizamire hedu kuvihumikira.

Usirihadze bule dzina ra Bwana, Mulunguo; kwani Bwana kandamuthalira kukala kana kosa, mutu arihadzaye dzinare bule.

Ingwire siku ya sabato na uitsuse, here Bwana Mulunguo, arizho kulagiza; siku tandahu henda kazi, uhende mautugo gosi, lakini si-

ku ya fungahe ni sabato ya Bwana, Mulunguo, . . .

Aheshimu Babayo na mameyo, here Bwana Mulunguo arizho kulagiza, sikuzo ziongezeke . . . .

Usalage.

Hedu usizinge.

Hedu usiiye.

Hedu usikale chodherwa cha ulongo.

Usithamani mkaza mwanziyo; hedu kuthamani nyumbaye, hedu mundawe, hedu mutumwawe, hedu mukaziwe, hedu ng'ombeye, hedu pundawe, hedu kitu chochosi aricho nacho mwanziyo.

—Kumbukumbu Ra Torati 5:7-21

Kwani matsoge gadzulu ya ngira za mutu, naye nikuyona miene ndoye yosi, kahana wiru, wala cho kiza kihuhu, madimaho kudzifitsa mahendao uthiriri.

—Ayubu 34:21-23

Vidze, mutu yoyosi anadima kudzifitsa hatu ha siri nisimwone? Anamba BWANA vidze mulunguni natsi kazinidzalire mimi? Anaamba BWANA.

—Jeremia 23:24

Kala ningapanda mulunguni, uwe ukuko; ningenda kuzimu kিতanda changu, uwe ukuko... kiza nacho kakikufitsa kitu, ela usiku nikungala here mutsana; ki-

za na mwangaza kwako nikaraka-ra.

—Maira 139:8, 12

Matso ga Bwana ga kila hatu; gakimutsungurira mui na mudzo.

—Mithali 15:3

Kidza kahana chumbe kifitsikacho mbere-ze: ela mautu gosi ga huhu, ga ng'aa, mbere za matso ga iye hundiye mutalira gehu.

—Ahibirania 4:13

Kwani kakuna utu uriofitswa, usiokala undakudza gunulwa; na kahana wa njama, usiokala undakudza manyikana na kuombola lwazu.

—Luka 8:17

Yunamba Bwana, amanyisaye mautu gaga hangu chaho cha uru-mwengu.

—Mahendo 15:18

ADHABU YA KARE NA KARE KWA AO MAHENDAO MATHIRIRI

Ye Mwana wa mudamu yundahuma malaikae, nao mandagakundzumanya makwazo gosi, magamboze kahi za utawali-we, na ao mahendao vii, mandaatsuha mohoni: kundakala na kiriro na kuha-funa meno. —Matayo 13:41, 42

Atiriri mandauya kuzimu, hata atu osi mamulayao Mulungu.
—Maira 9:17

Ela ho dzulu ha vikara, na-tsi, zhaikirwa moho, kwa neno riryahu renye, vinarindwa hata yo siku ya malamulo na wonongeki wa atu masiomogoha Mulungu.
—II. Petero 3:7

Mandariwa kosa, ndo wonongeki wa kare na kare kulaa usoni mwa Bwana na kwa nguma ya wadimi-we. —II. Atesalonike 1:9

Na chamba mukonoo hedu kigulu-cho kinakukwaza, kitose, ukakitsuhe kure nawe: ni vidzo uangire uzimani mwenye kigutu hedu kidende, kuriko kutsufwa kahi za moho wa kare na kare urizho na mikono miri hedu magulu mairi.
—Matayo 18:8

Na aa mandakwenda kwenye kupigwa kwa kare na kare: nao ajeri mandakwenda kwenye uzi-ma wa kare na kare. —Matayo 25:46

Kwa kukala waika siku, andiyo-alamula o urumwengu kwa hachi kwa mutu yuyahu ariyemuika; naye waapatira atu osi kuluhiro, kwa viryahu arizhomufufula kahi za nyufu.

—Mahendo 17:31

Bwana yunamanya kuatizha ao mamogohao Mulungu kahi za majezo, na kuarinda atiriri matubushwe hata yo siku ya malamulo.

—II. Petero 2:9

Kahi za utu uu mahendzo gazatimira kwehu, kwamba hukatsaogoha yo siku ya malamulo; kwa kukala arizho iye, ndo hurizho siswi kahi za urumwengu uu.

—I. Johana 4:17

Na here anadamu marizhoiki-rwa kufwa lumwenga, na badaye malamulo.

—Ahibirania 9:27

Nazo nyufu maalamulwa kahi za gago garigoorwa kahi za zho zhuwo; kara-kara na kazi zao.

—Ugunulo 20:12b

Kwani ni hata hosini huoneke lwazu mbere za kiji cha malamuli cha Masihi; kwamba kila mutu ahokere kwa gago garigohendeka mwirini, kara-kara na arizhoenda, chamba ni vidzo, chamba ni vii.

—II. Akorinto 5:10

Bai ni vizho, kila mumwenga wehu yundamupa Mulungu uyo-ro-we mwenye.

—Arumi 14:12

Ela cho kigerwa kakikalire here ro kosa ririzhokala. Kwani chamba anji mafwa kwa kosa ra iye mumwenga, zaidi zhomu nema ya Mulungu na kigerwa-che vikikaza sana kwa anji kahi za yo nema ya mudamu mumwenga, Jesu Masihi.

—Arumi 5:15

Vizho bai si zha iye ahendaye, hedu zha iye ayeraye, ela ni zha Mulungu aoneraye mbazi.

—Arumi 9:16

Mulungu ni kuziza ao madzi-onao, ela o madzitserezao ni kuapa nema.

—I. Petero 5:5b

Munamanya yo nema ya Bwana wehu Jesu Masihi, kwamba angahokala were shaha, akikala mukia

kwa utu wenu, kwamba ninwi kwa ukia-we mukale mashaha.

—II. Akorinto 8:9

Mulungu nalazhirwe muvera kwa kigerwa-che kisichoneneka.

—II. Akorinto 9:15

Ela haho dambi irihokaza, nema ikikaza zhomu sana. Kwamba, here dambi lrizhothawala kahi za kifwa, vizho zhenye nema ithawale kwa utu wa hachi, na kureha uzi-ma wa kare na kare kwa Jesu Masihi Bwana wehu. —Arumi 5:20b, 21

Nao ahumwi makilazha uzho-dherwa wa kufufuka-kwe Bwana Jesu kwa nguvu nyinji: nema bo-mu ikikala dzulu zao osini.

—Mahendo 4:33

Bai, go makati ga kutsamanya Mulungu kagalolere; ela vikara yunaamulira atu kila hatu kwamba madzyute. —Mahendo 17:30

Namwambira sozho; ela musihodzyuta, ninwi nyosini mundaangamika vizho. —Luka 13:3

Akiamba, Dzyuteni; kwani utawali wa mulunguni udzasongera hehi. —Matayo 3:2

Petero akiambira, Dzyuteni, mukabaputizwe kila mumwenga wenu kwa dzina ra Jesu Masihi kwa kuusizwa dambi zenu: nanwi mundapata kigerwa cha Roho Mweri. . . . Dzyuteni bai, mukaga-

luke, kwamba dambi zenu zihanguswe, gapate kudza makati ga raha galaago kwa Bwana.

—Mahendo 2:38; 3:19

Namwambira kwamba kundakala na kufwahirwa vizho zhenye ko mulunguni kwa utu wa mwenye dambi mumwenga adzyutaye, kukira vindizhokala kwa utu wa enye hachi mirongo chenda na chenda, masio utu na kudzyuta.

—Luka 15:7

Kwani kigondzi here Mulungu ahendzazho ni kuhenda kudzyuta kurehako wokolwi, usiodzyutika: ela kigondzi cha urumwengu ni kuhenda kufwa. —II. Akorinto 7:10

Mutu mui na ariche ngiraye, na mutu asenahachi naariche maa-zoge; na amuuyire Bwana, naye anda muonera mbazi; na auye kwa mulungu wehu, naye andamu sameha kamare. —Isaya 55:7

Ela mutu mui akidziutha; nakuricha ndambize zosi arizo zihenda, nakugwira amuri zangu zosi, hakika andakala moyo, kandafwa. —Ezekaeli 18:21

Kwani mukiausiza atu makosa gao, Babiyenu ariye mulunguni yundamuusiza ninwi. —Matayo 6:14

Jesu arihoona kuluhiro rao, akimwambira ye mukongo wa ku-

holoza, Mwanangu, dambi-zo zidzauswa. —Mariko 2:5

...kwamba kwa mutu (Jesu) yuyu munaambirizwa usiro ra dambi;... Mutu iye Mulungu wamwanula kwa mukono-we wa kurya akale Dzumbe akale Mokoli, aape Aisiraeli kudzyuta, na usiro ra dambi. —Mahendo 13:38b; 5:31

Si mino! niimire muryangoni, nabisha: mutu akisikira mumiro wangu na kuusundula muryango, nindaangira kwakwe, nami nindarya hamwenga naye, na iye hamwenga na mimi. —Ugunulo 3:20

Jesu achamba, Nami sikupiga ulongo: enda; hangu vikara usikose kaheri. —Johana 8:11b

Kwani nema ya Mulungu ya-oneka lwazu irehayo wokolwi kwa atu osi, inahufundya kwamba hukahale ui na tamaa za urumwengu, hukale na mwendo wa ikili mbidzo, na hachi, na kumogoha Mulungu, kahi za urumwengu uu wa vikara. —Tito 2:11, 12

Garirikaneni gago garigo dzulu, si gago garigo dzulu za-tsi. —Akolosai 3:2

Musikale na ungara na go mahendo ga kiza gasigo ndude, baha kugakanya. —Aefeso 5:11

Siuhendzeni urumwengu, hedu mautu garigo urumwenguni. Mu-

tu akiuhendza urumwengu, mahendo ga iye Baba kagamo mwa-kwe. Kwa kukala gosi garigo urumwenguni, tamaa ya mwiri, tamaa ya matso, na unyeti wa uzi-ma, si ga iye Baba, ni ga urumwengu. —I. Johana 2:15, 16

Henwi azindzi, kamumanya kwamba usena wa urumwengu ni uadui kwa Mulungu? Bai kila ahendzaye kukala musena wa urumwengu yunadzihendya mudui wa Mulungu. —Jakubu 4:4

Dzageseni; Dzitsuseni; usani uthiriri wa mahendo genu usikale mbere ya matso gangu; richani kuhenda uthiriri. —Isaya 1:16

Nami ninda-apa ninwi moyo musha, na nindagiza moyo musha ndani yenu, nami nindamboza moyo wa iwe urio ndani ya mwiri wenu, nami ninda apa moyo wa nyama.
—Ezekaeli 36:26

Mukimanya kwamba iye ni muhachi, munamanya kwamba kila ahendaye hachi wazhalwa ni iye. Hunamanya kwamba kila ariyeczhalwa ni Mulungu kahenda dambi; ela iye ariyeczhalwa ni Mulungu ni kudzirinda, na yuyahu mui kamuguta.

—I. Johana 2:29; 5:18

Bai mutu akikala kahi za Masihi ni chumbe kisha: mautu ga ka-

pindi gakira; sigo! gadzakala masha.
—II. Akorinto 5:17

Jesu akidzigidzya akimwambira, Ni jeri, ni jeri, nakwambira, Mutu asihozhalwa lusha, kadima kuwona utawali wa Mulungu.

—Johana 3:3

Ela mwaogeswa, mwatsuswa, mwapewa ujeri kahi za dzina ra Bwana Jesu Masihi, na kahi za Roho ra Mulungu.

—I. Akorinto 6:11b

Mwazhalwa kaheri, si kwa mbe-yu ionongekayo, ela iryahu isiyoonongeka, kwa ro neno ra Mulungu, ririro moyo na kutoa.

—I. Petero 1:23

KUIFERERA DAMBI—KUFUFULWA KAHU ZA MASIHI

29

Ninwi mwere mu nyufu kwa utu wa makosa genu na dambi, . . . akihufufula hamwenga naye, akifwika hukelesi hamwenga naye ko mulunguni, kahi za Masihi Jesu.

—Aefeso 2:1 na 6

Naye mwenye akitsukula dambi zehu mwirini mwakwe dzulu za uryahu muhi, kwamba siswi hurizhofwerera dambi, hukale moyo kwa hachi; kwa misirigimbo-ye mwahozwa.

—I. Petero 2:24

Bai chamba mwafufulwa hamwenga na Masihi, gamaleni gago garigo dzulu, haho ariho Masihi, yukelesi mukono wa kurya wa Mulungu. Garirikaneni gago ga-

rigo dzulu, si gago garigo dzulu za-tsi. Kwani mwafwa, kidza uzi-ma wenu unafitswa hamwenga na Masihi kahi za Mulungu.

—Akolosai 3:1-3

Na ao mario a Masihi maugozha kare o mwiri hamwenga na mahendzo-ge na tamaa-ze. Chamba hu moyo kwa Roho, na fwenende kwa Roho.

—Agalatia 5:24, 25

Hata. Siswi hurioifwerera dambi, hundakala-dze moyo mumo kaheri? Nanwi vizho dzitaleni enye kukala mwaifwerera dambi, ela mu moyo kwa Mulungu kahi za Masihi Jesu. —Arumi 6:2 na 11

Iye aulayiraye mwiri-we, kahi za mwiri yundavuna wonongeki; ela iye amulayiraye iye Roho, kahi za Roho yundavuna uzima wa kare na kare. —Agalatia 6:8

Kidza here Musa arizhomwanula nyoka ko nyika, ni hata Mwana wa mudamu aanulwe vizho: kwamba kila amukuluhiraye akale na uzima wa kare na kare.

—Johana 3:14, 15

Na uzima wa kare na kare ni uu, makumanye uwe uriye Mulungu wa ujeri hake-yo, naye Jesu Masihi uriyemuhuma. —Johana 17:3

Amukuluhiraye ye Mwana yuna uzima wa kare na kare; na asi-yemukuluhira ye Mwana kanda-

ona uzima, ela koro za Mulungu ni kutoa dzulu-ze. —Johana 3:36

Kwani ndifwa ya dambi ni kufwa: ela kigerwa cha Mulungu ni uzima wa kare na kare kahi za Masihi Jesu Bwana wehu.

—Arumi 6:23

Ni jeri, ni jeri, namwambira, Asikiraye neno rangu, na mukuluhira ariyenihuma, yuna uzima wa kare na kare, naye kangira kahi za kualamulwa, ela yudzakira kulaa kifwani kuangira uzimani. —Johana 5:24

Iye ariye naye ye Mwana yunao o uzima; asiye naye Mwana wa Mulungu o uzima kanao.

—I. Johana 5:12

Iye Roho mwenye ni kukala chodherwa hamwenga na maroho gehu kwamba hu ana a Mulungu.

—Arumi 8:16

Iye ariye naye Mwana yunao o uzima; asiye naye Mwana wa Mulungu o uzima kanao. Nidzamuorera ninwi gago, kwamba manye kwamba muna uzima wa kare na kare, ninwi murikuluhirao dzina ra Mwana wa Mulungu.

—I. Johana 5:12, 13

Ariye na malagizo gangu, na kugagwira, iye nde anihendzaye: naye anihendzaye yundahendzwa ni Baba, nami nindamuhendza, kidza nindadzigunula kwakwe.

—Johana 14:21

Kidza kwa kukala mu ana, Mulungu wamuhuma Roho ra Mwanawe myoyoni mwehu, kuno yunagaya, Ee Baba, Babiyeu.

—Agalatia 4:6

Vivi ndo humanyazho kwamba hunatoa ndani mwakwe, na iye ndani mwehu, kwa kukala wahu-pa siswi kahi za Roho-re.

—I. Johana 4:13

Vivi ndo humanyazho kwamba hunamumanya iye, chamba hunagwira malagizo-ge. —I. Johana 2:3

Ela vivi murizho mwatsuluswa kahi za dambi, na kukala ahumiki a Mulungu, muna fwaida yenu ya ueri, na musindikizo uzima wa kare na kare.

—Arumi 6:22

32 KUKALA NA JESU MOYONI KUNAREHA DHERI

Nami vikara nadza kwako; na gaga ninaganena urumwenguni, kwamba makale na fwahiro rangu kutimira ndani mwao.

—Johana 17:13

Ela nindamona kaheri, na myoyo yenu indafwahirwa, nako kufwahirwa kwenu kahana amuusi-
raye.

—Johana 16:22b

Kwani utawali wa Mulungu si kurya na kunwa, ela ni hachi na dheri na fwahiro kahi za Roho Mweri.

—Arumi 14:17

Bai, kwa fahiro mundaheka mazi kahi za visimazha wokolwi.

—Isaya 12:3

Nagozhwa hamwenga na Masihi; ela ni moyo; si mimi mwenye kaheri, ni Masihi kukala moyo ndani mwangu: na vivi nirizho moyo vikara kahi za mwiri, ni moyo kahi za ro kuluhiro ririro kahi za Mwana wa Mulungu, iye ariye-nihendza, na kudzilazha kwa utu wangu.

—Agalatia 2:20

Gaga nidzamwambira, kwamba kufwahirwa kwangu kukale ndani mwenu, na kufwahirwa kwenu kutimire.

—Johana 15:11

Undanimanyisa ngira ya uzima: uriho uwe hana fwahiro tele; kahi za mukonoo wa kurya muna vidzo zha kare na kare.

—Maira 16:11

Chamba kamundaisikira sauthi ya Bwana, mukiiasi amuri ya Bwana, ndiho mkono wa Bwana undakala dzulu yenu, here urizhokala dzulu ya babizenu.

—I. Samueli 12:15

Kamumanya kwamba mukidzilazha kwa mutu kukala atumwa kwa kumusikira, mu atumwae iye mumusikiraye? chamba ni utumwa wa dambi urehao kufwa, hedu ni utumwa wa kusikira urehao hachi.

—Arumi 6:16

Na kumupa ninwi mukonyekao raha hamwenga naswi, andihogunulwa Bwana Jesu kulaa mulunguni hamwenga na malaika a

nguvu-ze kahi za chemi za moho, na kuarihiza ao masiomumanya Mulungu, na ao makahalao kusi-kira o uyoro udzo wa Bwana wehu Jesu: mandariwa kosa, ndo wonongeki wa kare na kare kulaa usoni mwa Bwana na kwa nguma ya wadimi-we. —II. Atesalonike 1:7-9

Baha ao mafulao mavwalo gao, kwamba makale na amulo kwa o muhi wa uzima, makakire miviryani na kuangira mudzini.

—Ugunulo 22:14

Kwani si ao masikirao wagirwi mario ajeri mbere za Mulungu, ela ao mahendao wagirwi ndo mandiopewa ujeri.

—Arumi 2:13

Na kila lurimi luambe kwamba Jesu Masihi ni Bwana, kwa nguma ya Mulungu Baba.

—Afilipi 2:11

Bai kila andiyeniahikiza mbere za atu, nami nindamwahikiza mbere za Baba ariye mulunguni. Ela andiyenikana mbere za atu, nami nindamukana mbere za Baba ariye mulunguni.

—Matayo 10:32, 33

Kwa kukala ukiahikiza kwa kanwa-ko kwamba Jesu ni Bwana, na kukuluhira moyoni mwako kwamba Mulungu wamufufula kahi za nyufu, undaokoka: kwani kwa moyo mutu ni kukuluhira na kupata hachi, kidza kwa kanwa ni

kuahikiza na kupata wokolwi.

—Arumi 10:9, 10

Amukanaye Mwana kanaye iye Baba: amwahikizaye iye Mwana na iye Baba yunaye.

—I. Johana 2:23

Kwani kila andiyenonera haya mimi na maneno gangu, naye Mwana wa mudamu yundamone-ra haya, haho andihokudza kahi za nguma-ye mwenye, na yo ya Babaye, na ya malaika aeri.

—Luka 9:26

Vivi ndo mumanyazho Roho ra Mulungu: kila roho riahikizaro kwamba Jesu Masihi wakudza kahi za mwiri ni ra Mulungu.

—I. Johana 4:2

Kalani na ikili, kalani matso: mukondo wenu Shetani yunadengereka here simba audulaye, kuno yunamumala andiyemurya.

—I. Petero 5:8

Kudza-kwe iye mui ni kwa kuhe-nda-kwe Shetani, kahi za nguvu zosi na miyano na madhedhu ga ulongo.

—II. Atesalonike 2:9

Kugunula matso gao, kwamba magaluke maombole kizani, mangire mulangazani, maombole kahi za amulo ra Shetani, mamugalukire Mulungu, mapate usiro ra dambi na fungu kahi za ao mariotsuswa kwa kunikuluhira mimi.

—Mahendo 26:18

Haho ndo Jesu ariholongozwa ni Roho hata nyika, kwenda jezwa ni Shetani. Ndo Jesu akimwambira, Hauke Shetani: kwani zhaurwa, Undamuzamira Bwana Mulungu, na kumuhumikira iye tu. Ndo Shetani akimuricha; makidza malaika makimuhumikira.

—Matayo 4:1 na 10, 11

Kwa kusindikiza, kalani na nguvu kahi za Bwana, na kahi za indzi ra wadimi-we. Vwalani viyera zhosi zha Mulungu, kwamba muadime kuziza ukengi wa Shetani.

—Aefeso 6:10, 11

Kwamba Shetani akatsahuoka: kwani si kwamba kahumanya maririkano-ge. —II. Akorinto 2:11

Bai kwa viryahu o ahoho mari-zho angara a mwiri na milatso, iye mwenye naye akipata fungu-re muryahu; kwamba kwa ngira ya kifwa amuvize iye ariye na indzi ra kufwa, nde Shetani.

—Ahibirania 2:14

Ahendaye dambi ni wa Shetani; kwa kukala Shetani ni kuhenda dambi hangu chaho. Kwa utu uu Mwana wa Mulungu waoneka lwazu, kwamba azononge kazi za Shetani.

—I. Johana 3:8

Ni hani andiyehutanya na mahendzo ga Masihi? vidze, ni mashaka, hedu kukonyeka, hedu masirinyo, hedu ndzala, hedu wira,

hedu zani, hedu mushu? Ela kahi za mautu gaga gosi hunadhima na kukira kwa iye ariyehuhenda.

—Arumi 8:35 na 37

Bai dzitserezeni kwa Mulungu; mukamuzize Shetani, naye yundamuchimbira. Musongerereni Mulungu, naye yundamusongerera ninwi.

—Jakubu 4:7, 8a

Haho ndo andihogunulwa yuyahu mutiriri, naye Bwana Jesu yundamononga kwa muhuye wa kanna-ke, yundamusa kamare kwa mombolero wa kudza-kwe: kudza-kwe iye mui ni kwa kuhenda-kwe Shetani, kahi za nguvu zosi na miyano na madhedhu ga ulongo.

—II. Atesalonike 2:8, 9

Nikinena kwa ndimi za anadamu na za malaika, nami sina mahendzo, nidzakala ni birindzi irirayo, hedu debe rihendaro londzo.

—I. Akorinto 13:1

Ela ndude za Roho ni mahendzo, fwahiro, dheri, kuvumirira, mbazi, udzo, ukuluhirwi, upeho, kudziunya.

—Agalatia 5:22, 23a

Akimwambira lwa hiri, Simon, mwana wa Jona, unanihendza? Akimwambira, Ee, Bwana; unamanya kwamba ninakuhendza. Akimwambira, Risa ng'ondzi zangu.

—Johana 21:16

Mukinihendza, mundagagwira malagizo gangu.

—Johana 14:15

Mutu akiamba, Ninamuhendza

Mulungu, naye yunamumena ndugu-ye, ni mulongo: kwani iye asi-yemuhendza ndugu-ye amonaye, kaadima kumuhendza Mulungu asiyemona.

—I. Johana 4:20

Kwa utu uu osi mandamanya kwamba mu anafundi angu, muki-kala muna mahendzano enye na enye.

—Johana 13:35

Hunamanya kwamba fwakira kulaa kufwani hata kuangira uzimani, kwa kukala hunaahendza o ndugu. Iye asiyehendza yuchere kufwani.

—I. Johana 3:14

Kwani gaga ndo mahendzo ga Mulungu, kwamba hugagwire malagizo-ge: kidza malagizo-ge kagaremerera.

—I. Johana 5:3

Na siswi hu zhodherwa zha mautu gosi arigogahenda kahi zatsi ya Ayahudi, na ko Jerusalem; naye nde mariyemwalaga, maki-mugozha muhini. Mutu yuyu Mulungu wamufufula siku ya hahu, akimupa kuoneka lwazu, si kwa o atu osi, ela kwa zhodherwa mario-tsagulwa mbere ni Mulungu, ni siswi, huriorya na kunwa hamwenga naye nyuma za kufufuka-kwe kulaa kahi za nyufu.

—Mahendo 10:39-41

Hata arihogonya kufufuka siku ya kwandza ya jumwa, akimbolera kwandza Maryamu Mmagidali, ariyemomboza pepo a-fungahe.

—Mariko 16:9

Hata nyuma za siku nane o anafundi mere mumo ndani kaheri, na Toma yu hamwenga nao. Jesu aki-dza, miryango idzasindikwa, aki-ima kahi-kahi, akiamba, Dheri na rikale kwenu. Ndo akimwambira Toma, Reha haha chala-cho, ukalole mikono yangu; reha na mukonoo, ukawangize lwavuni mwangu: nawe usikale mutu asiyekuluhira, kala akuluhiraye. Toma akiadzigidzya akimwambira, Bwana wangu, Mulungu wangu.

—Johana 20:26-28

Ariyelazhwa kwa utu wa makosa gehu, akifufuka kwamba hupe-we ujeri.

—Arumi 4:25

Ni jeri, ni jeri, namwambira, Makati ganadza, nago gadzakala kare, nyufu mandihousikira mumiro wa Mwana wa Mulungu; nao mandiosikira mandakala moyo. Simakeni kwa gaga: kwa kukala makati ganadza, osi mario mbirani mandihosikira mumiro-we, maombole; aryahu mariohenda vidzo kwa ufufulo wa uzima; aryahu mariohenda vii kwa ufufulo wa malamuli. —Johana 5:25 na 28, 29

Hedu kamumanya kwamba si swi hosini huriobaputizwa kahi za Masihi Jesu fwabaputizwa kahi za kifwache? Hukizikwa bai hamwenga naye kwa utu wa kuba-putizwa kahi za kifwa: kwamba

here Masihi arizhofufuka kahi za nyufu kwa nguma ya iye Baba, vizho siswi naswi fwenende kahi za usha wa uzima. Kwani chamba fwalunganywa naye kwa ungara wa kifwa-che, hundalunganywa naye kwa ungara wa kufufuka-kwe nako. —Arumi 6:3-5

Na Masihi akikala ndani mwenu, . . . ela roho ri moyo kwa utu wa hachi. Na vikikala Roho ra iye ariyemufufula Jesu kahi za nyufu ni kutoa ndani mwenu, iye ariyemufufula Masihi Jesu kahi za nyufu yundaihendya moyo miiri yenu igwirwayo ni kifwa, kwa utu wa Roho-re ritoaro ndani mwenu. —Arumi 8:10, 11

Bai kwa viryahu hurizho na vilagane vivi, ahendzwi angu, na hudzitsuse kahi za ukolo wosi wa mwiri na wa roho, kuno hukitimi za ueri kahi za kumogoha Mulungu.
—II. Akorinto 7:1

Ni jeri mimi ninamubaputizi kwa madzi kwa kudzyuta: ela iye adzaye nyuma zangu yuna nguvu kunikira mimi, sadima hata kutsukula virahu-zhe: iye yundamubaputizi kwa Roho Mweri na moho.
—Matayo 3:11

Mariotsagulwa kwa kumanya-kwe Mulungu Baba kimberembe-re, kwa kutsuswa ni iye Roho, hata kumusikira Jesu Masihi, na kutivirwa milatso-ye. —I. Petero 1:2a

Kwamba yundahupa hukale hudaokoka kahi za mikono ya adui ehu kumuhumikira hasiho oga, kwa ueri na hachi mbere-ze siku zehu zosi.
—Luka 1:74, 75

Bai mutu akidzitsusa na vizho, yundakala kiya cha ishima, kieri, kifwahacho kuhumirwa ni iye bwana, kirichohendwa-to kwa kila kazi mbidzo.
—II. Timoteo 2:21

Ela here dza iye ariyemwiha arizho mweri, na ninwi nanwi kalani aeri enye kahi za mwendo wenu wosi.
—I. Petero 1:15

Malani kukala na dheri na atu osi, mukaumale ueri nao, hasiho uo kahana andiyemona Bwana.
—Ahibirania 12:14

Bai Jesu naye, kwamba aatsuse o atu kwa milatso-ye mwenye, aki-kuta mashaka ko-ndze ya mu-viryu. —Ahibirania 13:12

Here arizhohutsagula kahi za iye mbere za chaho cha uru-mwengu, kwamba hukale aeri ha-siho kadhenya mbere-ze kahi za mahendzo: . . . mukavwikwe mu-damu musha, ariyeumbwa kuha-lana na Mulungu kahi za hachi na ueri wa ujeri. —Aefeso 1:4; 4:24

Na haho handakala na ngira bo-mu, nayo ngira, nayo indaifwa, ngira ya ueri; mario si aeri kama-ndakirira dzuluze; ela indakala ni kwa utu wa ao, mendao, madzaho

kala azuzu, kamanda angamika kahi zangira iyo. —Isaya 35:8

Hukizisema dambi zehu, iye ni mukuluhirwi naye yuna hachi ha-ta ahuusize dambi zehu, na kuhu-tsusa ui wosi. —I. Johana 1:9

Bai kwa viryahu vivi zhosini vi-ndizhoizwa vizho, ninwi mu-agirwe ni kukala atu murio-dze kahi za mwendo mweri na kumo-goha Mulungu? —II. Petero 3:11

Henda chadi kudzionyesa mwe-nye kufwaha mbere za Mulungu, muhendi wa kazi asiye chausa, ahumiraye kara-kara neno ra ujeri. —II. Timoteo 2:15

Bai ninwi, murio ai, chamba munamanya kuapa ahoho enu vigerwa vidzo, Babiyenu ariye mulunguni kandazidi zhomu kuapa Roho Mweri ao mamuvoyao?

—Luka 11:13

Marihogonya kuvoya, ho hatu marihotunganana hasumbywa; makiadzalwa ni Roho Mweri, makinena ro neno ra Mulungu kwa kutsaogoha.

—Mahendo 4:31

Nami ndangiza roho yangu ndani yenu, nakualongoza kahiza sheria zangu, nanwi mundazigwira hukumu zangu, na kuzihenda.

—Ezekaeli 36:27

Ela ninwi kamumo kahi za mwiri, mu kahi za roho, vikikala Roho ra Mulungu ni kutoa ndani mwenu. Ela mutu akikala kana Roho ra Masihi, iye si wakwe kamare.

—Arumi 8:9

Ela mundapata nguvu, haho Roho Mweri andihokala yudza-mudzirira dzulu zenu: nanwi mundakala zhodherwa zhangu.

—Mahendo 1:8a

Kwa kukala were mutu mudzo, na kuadzalwa ni Roho Mweri na kuluhiro.

—Mahendo 11:24a

Na o anafundi makiadzalwa ni fwahiro na Roho Mweri.

—Mahendo 13:52

Bwana yu hebi na ao mariovundzika myoyo, ni kuaokola mario na maroho gadzigoakakwa.

—Maira 34:18

Kwa kukala mukono wangu ndiwo urio henda gagi gosi, vitu vivi zhosi. Vikipata kuoneka, anamba Bwana lakini mutu yuyu ndiye nindiye mulola, mutu ariye mupore, mwenye roho ya kuvunzika, athethemaye asikiraho neno rangu.

—Isaya 66:2

Jesu akimwambira, Nichadima! Mautu gosi ganaadimika kwa iye akuluhiraye.

—Mariko 9:23

Ahendzwi angu, musimake kwa utu wa go majezo garigo ga moho

garigo kahi zenu, gamudzirirago kumumanyirira, here dza kwamba ni utu usha umupatao: ela fwa-hirwani, kwa viryahu murizho angara a mashaka ga Masihi; kwamba kahi za ugunulo wa nguma-ye ninwi nanwi mufwahirwe kwa kuererwa zhomu.

—I. Petero 4:12, 13

Naye yundahangusa matsozi gosi matsoni mwao; na kifwa kankindakala kaheri, na kikiya, na kurira, na kulumwa, kavindakala kaheri: mautu ga kwandza gakira.

—Ugunulo 21:4

Mukuluhire Bwana, uhende vido; toa kahi za-tsi, utuwe ukuluhirwi.

—Maira 37:3

Kwani kwa viryahu arizhokuta mashaka kahi za kujezwa mwenye, yunaadima kuaavwiza ao majezwao.

—Ahibirania 2:18

Kidza iye Mulungu wa dheri yundamuvinyanga Shetani tsini za magulu genu vikara-vikara.

—Arumi 16:20a

Masirimo ga muhachi ni manji: ela Bwana ni kumutizha kahi za gosi.

—Maira 34:19

Ukiraho kahiza madzi manji ndakala hamwenga nawe; na kahiza miho, kaina kuhosa; ungiraho henye moho, kundasha; hatha tsetse ya moho kaundakuocha.

—Isaya 43:2

Naswi hunamanya kwamba

mautu gosi ganahenda kazi hamwenga kureha vidzo kwa ao mamuhendzao Mulungu, ao mari-oifwa kara-kara na kuaza-kwe.

—Arumi 8:28

Kagamugwirire majezo gasigokala ni gago mudamu aadimago: na Mulungu ni mukuluhirwi, naye kandamuricha kujezwa kukira muadimazho; ela hariho na go majezo yundahenda na ngira ya kuombolera, kwamba mupate kugavumirira.

—I. Akorinto 10:13

Kwani mashaka gehu mangwanu garigo kwa utu uchache tu, ganahuhendera zaidi zhomu sana unji wa nguma urio wa kare na kare.

—II. Akorinto 4:17

Iye adhimaye yundavikwa vizho mavallo maruhe; nami sindarusa dzina-re kamare kahi za cho chuwo cha uzima, kidza nindariahikiza dzina-re mbere za Baba, na mbere za malaikae. —Ugunulo 3:5

Iye adhimaye, nindamugera ku-kelesi hamwenga nami kahi za kishi changu cha indzi, here mimi nami nirizhodhima, nikikelesi hamwenga na Baba kahi za kishi-che cha indzi. —Ugunulo 3:21

Iye adhimaye, nindamuhendya muhongohi kahi za mushikiti wa Mulungu wangu, naye kandao-mbola mumo kaheri: nami ninda-

muora dzulu-ze ro dzina ra Mulungu wangu, naro dzina ra mudzi wa Mulungu wangu, Jerusalem urio musha, utsererao mulunguni kulaa kwa Mulungu wangu, dzina rangu mimi mwenye ririro risha.

—Ugunulo 3:12

Iye adhimaye yundahala ufwa mautu gaga; nami nindakala Mulungu-we, naye yundakala mwanangu. —Ugunulo 21:7

Ariye na sikiro, nasikire iye Roho agambirazho go makanisa. Iye adhimaye, nindamugera kuurya kahi za o muhi wa uzima, urio pehoni kwa Mulungu. —Ugunulo 2:7

46 MULUNGU ANANENA NASWI DZULU YA TALAKA

Ela ao mariololana naalagiza, ela si mimi, ni Bwana, kwamba iye muche nasimuriche mulume-we; na vikikala wamuricha, natoe vivi gungu, hedu agwizanywe na mulume-we; kidza mulume nasimuriche muche-we. Mukaza-mutu ni kufungwa mwero wa mulume-we kukala moyo; ela iye mulume akikala yudzafwa, yuna ruhusa kulolwa ni mutu amuhendzaye; ela vikale kahi za Bwana tu.

—I. Akorinto 7:10, 11, 39

Mutu muche ariye na mulume yudzafungwa ni wagirwi kwa iye mulume-we haho ariho moyo; ela mulume-we akifwa, yudzavugu-

lwa kahi za wagirwi wa mulume-we. Bai haho mulume-we ariho moyo, akikala na mulume mungine, yundaifwa muzindzi: ela mulume-we akifwa, yudzavugulwa kahi za wagirwi, hata si muzindzi, angahokala na mulume mungine.

—Arumi 7:2, 3

Kila amurichaye muche-we, na kumulola mungine, yunazinga: na iye amulolaye ariyerichwa ni mulume-we yunazinga. —Luka 16:18

Ela mimi namwambira kwamba, kila amurichaye muche-we, usihokala ni kwa utu wa uzindzi, ni kumwangiza kahi za kuzinga: na andiyemuhala ariyerichwa yunazinga. —Matayo 5:32

Nami nichenda muhendera-to hatu, nadza kaheri, nikamukaribishe kwangu; kwamba nirihho mimi, nanwi mukale haho. —Johana 14:3

Nadza haraka: urigo nago gawire, pore mutu akakuhoka kidhumbiricho. —Ugunulo 3:11

Kwani kila andiyenonera haya mimi na maneno gangu kahi za kizhazi kiki cha uzindzi na dambi, ye Mwana wa mudamu naye yundamonera haya, haho andihokudza kahi za nguma ya Babaye hamwenga na malaika aeri.

—Mariko 8:38

Ndo muyano wa Mwana wa mudamu undaoneka mulunguni: ndo mbari zosi za-tsi mandarira, nao

mandamona Mwana wa mudamu yunadza dzulu za maingu ga dzulu, na nguvu na indzi bomu.

—Matayo 24:30

Nanwi vumirirani; iunyeni myoyo yenu: kwa kukala kudza-kwe Bwana kudzasongera hehi.

—Jakubu 5:8

Kwani here lumete lulaazho mombolero wa dzuwa, lukaoneka hata ko mutswerero; ndo kundizhokala kudza-kwe Mwana wa mudamu.

—Matayo 24:27

Na andihokudza Mwana wa mudamu kahi za kung'ala-kwe, nao malaika osi hamwenga naye, haho ndo andihokelesi dzulu za kihi-cha indzi.

—Matayo 25:31

Nao makiamba, Henwi atu a Galili, kwa inoni muimire kuno munalola mulunguni? Jesu yuyu mwenye, mudziyeusizwa vivi kwenenda mulunguni, yundakudza vizho zhenye here mudzizhomona achenda mulunguni.

—Mahendo 1:11

Ndo mandihomona Mwana wa mudamu yunadza kahi za ingu hamwenga na nguvu na indzi bomu.

—Luka 21:27

Ahendzwi angu, vikara hu ana a Mulungu, kidza kavidzangwe kumanyikana hundizhokala. Huna-
 manya kwamba akioneka lwazu, hundahalana naye, kwa kukala

hundamona here arizho. Na kila ariye na tamaa ii kahi za iye ni kudzitsusa mwenye, here iye arizho mutsuki.

—I. Johana 3:2, 3

Si mino! nadza here mwivi. Baha iye akalaye matso, na kutsundza mavwalo-ge, pore akatsembera huhu, na atu makaona aebu-ye.

—Ugunulo 16:15

Nanwi kalani-to: kwa kukala murongo musioaza yundakudza Mwana wa mudamu.

—Luka 12:40

Kwani Mwana wa mudamu yundakudza kahi za nguma ya Babaye hamwenga na malaikae; ndo andihomuriha kila mutu kara-kara na vihendo-zhe.

—Matayo 16:27

NENO RA MULUNGU

Dzulu na-tsi vindakira: ela maneno gangu kagandakira ng'ol!

—Luka 21:33

Kwani kahana wambirizi uri-orefwa ni mahendzo ga mudamu: ela anadamu manena ga Mulungu kwa kulongozwa ni Roho Mweri.

—II. Petero 1:21

Maoro gosi garigovivirwa ni Mulungu ganafwaha kwa mafundyo, na kwa makanyo, na kwa kuudzya lusha, na kwa kurera kahi za hachi.

—II. Timoteo 3:16

Neno-ro ni taa ra magulu gangu, mulangaza wa ngira yangu.

—Maira 119:105

MAVOYO NA MUSAMAHA

Bai voyani dza vivi: Babiyehu uriye mulunguni, Dzina-ro na rikale rieri. Utawalio na udze. Mahenzo-go na gahendeke kuku-tsi, here gahendekazho ko mulunguni. Hupe rero chakurya chehu cha kuhutosha. Nawe uhuusize madeni gehu, here siswi hurizhoausiza adeni eh u Nawe utsahuhirika majezoni, ela ufwokole na iye mui. Kwani mukiausiza atu makosa gao, Babiyenu ariye mulunguni yundamuusiza ninwi. Ela musihousiza atu makosa gao, naye Babiyenu kandamuusiza ninwi makosa genu. —Matayo 6:9-15

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.